

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

De pollutione nocturna, n. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

penitens mendacium protulisset, & quidem, ut patet, in re graviter pertinente ad confessionem. Si enim illud de statua tacuisset, non explicasset peccatum quod commisit: dicendo enim, se polluisse cum muliere, ex affectu ad illam, significasset, se polluisse cum vera femina, quod certe non fuit. Dicit igitur, se id fecisse cum statua, vel tu Lector cogita, an sufficiat, magis in communi, sic, cum instrumento inanimato me pollui; addendo semper, se cogitasse, seu intendisse in feminam.

Instas: copula cum femina mortua, vel cum statua, est mera molli-tes, ergo non est, cur debeat addi cogitatio de femina. Respondeo, antecedens esse verum: non enim ea copula est fornicatio, ut putare aliquis posset, quia fornicatio est cum femina; atque mortua est, femina non est. Nec est bestialitas, ut dixit Pellizarius, quia hæc pari modo est cum bruto, quod si mortuum est, non est brutum, est ergo pollutio malitiam molli-teriei continens, exhibita cum inani-mato instrumento, ut fuse probat, me-citato, solertissimus Diana. Concede igitur antecedens; sed neganda prorsus est consequentia: siquidem nuper §. 1. n. 1. dictum est, eum, qui se pol-luit cum affectu, seu cogitatione ad obiectum aliquod, illud explicare de-berere.

¶ Pell. apud Dian. mox cit. t. Dian. p. 9. tr. 9. ref.

Pollutio nocturna.

11. Duo hic vel nota, vel alibi in sinuata recole.

Primo: dupliciter hæc nocturna pollutio esse potest voluntaria in vigi-lia, atque adeo peccatum, anteceden-ter & consequenter. Nam cæterum, ut est in somno, peccaminosa non est, sed actio seu passio naturalis. Anteceden-ter erit peccaminosa in tribus casibus, primo, quando quis eam deliberatè desiderat, ob delectationem carnalem. Si enim desideretur ob bonum ali-quem finem, ut ad sedandas tentatio-nes carnis, vel ad levandam naturam, non esset peccatum; nisi quando ta-le desiderium esset tantum, ut notabi-liter influeret in pollutionem, quod certe, ut plurimum, non solet contin-gere.

¶ Nav. c. 16. n. 7. aliq. apud Vaf-que, quos ipse sequitur p. 2. d. 113. c. 3. Tol. lib. 5. c. 13.

12. Secundò: quando quis illam procurat, aut comedendo res calidas in eum finem, aut tali modo cubando in lecto, ut inde sequatur pollutio. Nam licet possit pollutio desiderari ob bo-num finem, non tamen potest procu-rari: sicuti etiam potest desiderari ho-minis improbi mors, ob bonum fi-nem, non tamen procurari. Unde eti-am colligitur, cur non liceat desidera-re, etiam ob bonum finem, pollutio-nem, quando tale desiderium esset causa influens notabiliter in illam, ut modo dictum est, quia tunc non sim-oliter desideraretur, sed etiam pro-curaretur. Dixi (in eum finem &c.) nam si comedat quis res calidas, vel recubet tali modo, ob aliquam aliam commoditatem, quam vis advertat, consequuturam inde pollutionem, dummodo eam directè non intendat, nec sit

nec sit periculum consensus, non peccat, & saltem mortaliter, quia, ut superius *tt* vidimus, hæc non sunt causæ notabiliter influentes in pollutionem.

t *Sorus in 4. dist. 12. q. 1. art. 7. Tol. lib. 5. c. 13. vers. adhuc non est satis. tt sup. 3. §. 5. à nu. 46.*

13. Tertiò; si quis pari modo, cum debeat, non removeat causam futuræ pollutionis, peccat mortaliter, si ea causæ est notabiliter influens in illam, in genere luxuriæ: venialiter, si notabiliter non influit, quando in utroque casu ea prævidetur, licet non intendatur: prævidetur, inquam, probabiliter, nec solum in *u* dubio; siquidem non tenemur adeo esse solliciti, ut etiam dubium nos amoveat à causis involuntariæ pollutionis.

14. Dixi (cum debeat) quia si non tenetur, huiusmodi causam remove-
re, vel quia causæ est bona, ut studium frequens, seu cogitatio rerum turpium ad docendum, confessionis auditio, locutio honesta cum muliere &c. vel quia talis causæ non est mala, & alioquin ejus omisio non est com-
moda, ut v. g. omittere tales cibos, talem accubitus in lecto &c. tunc neque etiam peccamus, & non auferendo huiusmodi causas. Cum enim causæ sit bona, vel non mala, non tenemur ad illam auferendam propter hos effectus, qui naturaliter sequuntur, ut nuper diximus, *a* quæ fuerunt hic claritatis gratia breviter repetenda.

y Tol. ibid. Nav. ib. Sorus in 4. dist. 12. q. 1. art. 7. Io. Sanc. d. 21. nu. 12. a sup. c. 3. §. 5. à nu. 48.

15. Atque hæc antecedenter; consequenter autem peccaret quis mortaliter, si post somnum, sub quo secuta est pollutio, deliberatè sibi in ea complaceret, ob delectationem sensualem; nam si gauderet ob sedatam tentationem, vel ob naturam deoneratam, non esse peccatum, colligitur ex modo dictis.

16. Quando autem motus carnis, seu spirituum inservientium generationi, & ipsa decisio seminis, accidit in somno, sed emissio in vigilia, non est peccatum, saltem mortale; tum quia non adest plenum voluntarium, requisitum ad mortale; accidit enim emissio in illo confinio somni & vigiliæ, quando imperfecta est deliberatio, tum quia difficile est, cohibere, ne decisum jam semen ex lumbis non emittatur foras; tum denique quia pollutio magis secundum principium, quam secundum finem judicanda est: principium autem fuit satis involuntarium, cum fuerit in somno.

17. Quod si partim emissio seminis fit in somno, partim in vigilia, multo minus habebit rationem peccati, posita voluntate in illam non consentiente, ut semper supponimus.

Ex dictis colligit Sanchez *b* ex Sà, in eo, qui è somno excutitur, non esse obligationem reprimendi emissionem seminis ejus pollutionis, quæ in somno capit, & idem propter paritatem rationis diceretur de simili seminis emissionem pollutionis, quæ involuntariè in vigilia accidit. Placet doctrina, ne scrupulis omnia pateant.

b *Sanc. l. c. mox cit.*

18. Sed unum à me nuper interrogavit

E c 2

gavit quidam probata conscientia sacerdos, cui quamvis utcumque respondi, mihi ipsi tamen (fateor) non satisfeci. Experiebatur is levissimi somni vir, statim se, concepta pollutione, evigilare perfectissimè, atque effusionis continuationem clarè percipere; quamvis autem illi delectationi nullo modo ipse consensum præberet, sciretque, se non obligari ad reprimendum, ac posse fluxionem humoris permittere, tamen aliud illi contingebat, quod scrupuli causa erat molestissimè; experiebatur enim à motu quodam quasi interiore ipsorum genitalium sub finem pollutionis expelli à se activè non modicam seminis quantitatem; perinde (narrabat) ac evenit ei, qui urinam emittit; solet enim is in fine mingendi motu expulsivo aliquas urinæ guttas, quæ remanent, expellere: addebat, se voluisse cum alio sacerdote id conferre, qui falsus est, sibi idem non raro evenisse: sed se à peccato excusasse, quia semivigilans illum expulsionis motum exhibebat. Interrogabat ergo à me, an ipse, qui perfectè vigilantem se dignoscebat, posset motu prædicto effluxionem adjuvare, ad abstergenda, ut ipse loquebatur, seu deoneranda virilia? præsertim, ne decisum semen ibidem fortè remanens suæ sanitati noceret, & denique, quia valdè sibi difficile animadvertebat, illum motum non usurpare.

19. Equidem prius volui non paucos Authores evolere, quàm responderem: cum autem nihil signate ad rem invenissem, dixi, me videre quidem, quanta difficultas sit in polluto perfectè vigilantem pollutionem effu-

sionemque jam inceptam non perficere; verum cum in Doctoribus solum legerim, licentiam non reprimendi, non coercendi, non prohibendi, licentiam verò activè adjuvandi, seu cooperandi disertis verbis eosdem negare, ut perspicuè facit Sanchez, me favere illi non posse. Sententia benignior, quam hac in re tum dictus Sanchez, tum alij amplectuntur sic à Marchino c. refertur: dum sentitur, ait, humor seminalis effluere in membris genitalibus, non teneris coercere, vel magna cum violentia prohibere, ne fluat: sic pluribus Gerson. Ratio est, quia vel ille conatus, quem multi consulant, nihil operatur; vel retento contra impetum naturæ semine supra modum gravatur corpus, & multis subijcitur infirmitatibus: ex alia parte illa seminatio est actus exterior, & effectus naturalis, ortus absque mea voluntate: at actus exterior sine interiore, nunquam est peccatum. Hac ille. Notas illa verba (non teneris coercere, prohibere &c.) nunquam lego (potes adjuvare, expellere &c.) Tetamen, addidi, bene morate Sacerdos, oro, ut animadvertis, an saltem te excusare possis ex eo capite; quia notant communiter Doctores, delectationem peccati luxuriæ mentem hominis miris modis obfuscare, & illam in eo momento effusionis seminis, quasi bestijs similem reddere: si ergo tu, partim ex somni reliquijs, partim ex delectatione, quam sentis, tui perfectè compos non es, peccati saltem mortiferi reus non eris. Verum ille adhuc testabatur, se perfectissimè vigilare, se non esse scrupulosum, se non esse aliàs indoctum.

indoctum, ut vigiliam perfectam à semivigilia non discerneret, & ideo non ex alijs adjunctis, sed ex ipso obiecto, & prædicta nimirum expulsi-
one, casum decerni modestè postulare. Hæc cum illo sacerdote habui; cate-
rum rem expende, ingeniose Lector, & decerne.

b *Sanch. de mat. li. 9. d. 17. n. 16. c*
March. de ordine. tr. 3. p. 3. c. 2. n. 6.

Pollutio vigilantis involuntaria.

20. Hæc, ut etiam distillatio & commotio spirituum generationi in-
servientium, quoad solutos (nam quoad conjugatos, diximus d a-
libi) tunc solum sunt in se mor-
tales, quando adest deliberata
complacentia in illis, ob corpoream
voluptatem, non vero ob aliquem
bonum finem, ut in simili dictum est
nu. 15. In causa vero, ut quandonam
sint mortales, cognoscas, breviter re-
peto, quæ superius e satis fusè sunt
explicata.

d *sup. c. 3. §. 5. à num. 46. a sup.*
ibid.

21. Pollutio, distillatio, commo-
tio potest primò in vigilante oriri ex
causis non peccaminosis, quando ni-
mirum oriuntur ex complexione par-
ticulari, vel quando ex infirmitate, ut
in ijs, qui patiuntur fluxum seminis,
& qui facillimè, levi quacumque oc-
casione distillationem seu carnis com-
motionem sentiunt; vel quando ex
causis extrinsecis bonis, vel ex se non
malis, ut lectione, vel auditione tur-
pium, ad scientiam comparandam, e-
quitatu, contactu, & cæteris hujusmo-

di, quando hæc sunt necessaria, vel u-
tilia, vel commoda. In his omnibus
si voluntas deliberatè non consentiat,
non est culpa, quia hi sunt actus natu-
rales, imo si quis patienter hos ferat,
materiam ee habet magni meriti, pro-
pter humilitatem.

ee *Tol. l. c.*

22. Potest secundo eadem pollutio,
distillatio, commotio in vigilante ori-
ri ex causa mortali in genere luxuriæ,
& tunc eam causam ponere, affert no-
vum peccatum mortale pollutionis,
distillationis &c.

23. Potest tertio ex causa veniali, &
tunc affert novum veniale, &c. quæ
satis abunde dicta superius f sunt.
f *sup. c. 3. §. 5. à n. 46.*

§. III.

Sodomia perfecta.

1. IN Methodo sic a habes: Sode-
mia, & quidem perfecta, est con-
cubitus b ad sexum non debi-
tum, ut vir cum viro, femina cum
femina; nam concubitus viri cum foe-
mina in vase præpostero, est sodomia
imperfecta, de qua mox. Concubitus
autem est copula carnalis consumma-
ta; naturalis, si sit in vase debito; in-
naturalis, si sit in loco, seu vase non
debito.

a *in Meth. Conf. li. 2. c. 7. §. 10. nu.*
67. b S. Th. 2. 2. qu. 52. art. 11. ibid.
Cajet.

2. Sed hic est quæstio, quandonam
mutua procuratio pollutionis inter
mares, vel inter feminas debeat dici
mollities, quando Sodomia?

Ee 3

Respon-